

A FINN LECKE

A FIATAL FINN nyelv- és irodalomtudósok naponként összejönnek Helsinkinek egy az egyetem épületéhez közel eső csendes kávéházában baráti beszélgetésre. Itt mesélte nekem az egyik egyetemi előadó — az ékesszólás tanára, — hogy egy magyar úr néhány évvel azelőtt megfordult társaságukban s ropant érdeklődéssel kérdezgett a finn élet sajátosságai felől. Sajnos, a társalgás nyelve a német volt — mondta az én finn emberem — s így bármennyire erőlködtem és igyekeztem hű képet festeni életmódunkról, a finn szellem életnyilvánulásairól, ez annál az egyszerű oknál fogva nem sikerülhetett, mivelhogy nem tudok jól németül. Képelem — tette hozzá mosolyogva, — milyen ferde fogalmakkal távozott az a derék magyar úr hazájába, s még most is bánt a lelkiismeret, hogy ennek én, illetőleg a mi hiányos nyelvtudásunk az oka. Nekünk éppen elég bajunk van a svéd nyelvvel, amelyet — sajnos — még mindig megkövetelnek Finnországban — s nem is csak a művelt emberektől. Irigyeljük is a magyarokat — folytatta, — akik a németet szinte anyanyelvüdként beszélik, s oly nagyszerű nyelvtelhetségek, hogy a mi nehéz finn nyelvünket is tökéletesen elsajátítják csak néhány heti itt-tartózkodás után is.

Így beszélt az én derék finn ismerősöm naiv bizalommal a magyar testvérnép magasrendű képességei iránt s alig észrevehető finom gúnnyal ama bátor honfitársaink iránt, akik azzal a törhetetlen hittel vágnak neki a világnak, hogy a német vagy más valamely nyugati nyelv bírása még az olyan különleges világot is megnyitja előttük, mint amilyen a népiségben gyökerező, sajátos színezetű, a felületes idegen kíváncsi pillantása előtt szemérmesen bezáródó finn kultúra.

Pedig gyakorlat híján nehéz munka a magyarnak a beszélt finn nyelv elsajátítása! Milyen kellemetlen meglepetések érik, ha Finnországba érve, könyvből tanult nyelvét próbálja használni! Mert hiába tanulta meg a finn nyelvtant, hiába igyekezett nyelvészeti és fonetikai iskolázottsága segítségével a sajátos finn kiejtést már itthon begyakorolni, hiába törekedett fáradtságos szótározó munkával gazdag szókincsre szert tenni: munkája nagy részben meddőnek, sőt a helyszíni nyelvgyakorlat sikeres előhaladásánál éppen gátlónak bizonyul akkor, ha a könyvből tanulás veszedelmeit nem hárítja el már itthon az élőszo közvetlen hatása. A múlt évben megkötött finn-magyar kulturális egyezmény kereteiben talán előbb-utóbb felszínre vetődik

majd a finn lektorátusok szervezésének égető kérdése. Finn lektort kérünk minden magyar egyetemre, hogy született nyelvemesterek az élőszo elevenen ható erejével vezessék be ifjúságunkat a finn nyelv rejtelmeibe. Középiszkolai tanárok egyszerű kicserélésével is meg lehetne oldani a kérdést. Hozzunk fiatal tudós finn tanárokat egyeteminkre lektoroknak, küldjük ki cserébe a mi érdeklődő tanárainkat Finnországba, ahol a még magyar lektorral nem rendelkező turkui finn egyetem» nemkülönb a jyvaskylai tanítóképző főiskola bizonyára szívesen fogadna egy-egy magyar lektort; modern nyugati nyelveket tanító magyar tanárokat pedig egy-két évre még a finn középiskolák gyakorlatában is el lehetne helyezni.

Míg ez meg nem valósul, a Finnország felé vágyakozó magyar ifjú a könyvből tanulásra, autodidaxisra szorul. Az egyetem ad ugyan ezen a téren is oktatást és útbaigazítást, de ez a dolog természeténél fogva nem lehet más, mint tudós irányú útmutatás, amely nem számolhat a gyakorlati nyelvtanítás követelményeivel. Az a finn nyelvtan és szövegfeldolgozás, amelyet Szinnyi kítűnő finn nyelvtana, olvasókönyve és finn-magyar szójegyzéke alapján nyújt az egyetemi oktatás, biztos alapja és kiindulópontja lehet a továbbtanulásnak. Ha valaki ezen a kezdeten túljutott, legjobban teszi, ha egy gyakorlati irányú, módszeresen felépített finn nyelvtant vesz a kezébe. Sajnos, itt magyar munka nem áll rendelkezésünkre. Ajánlhatom azonban Arvid Rosenqvist volt greifswaldi finn lektorának, jelenleg helsinki egyetemi magántanárnak „Lehr- und Lesebuch der finnischen Sprache“ című munkáját, amely két részből áll. Az első fele a nyelvtant dolgozza fel módszeres egységekben, s egyúttal a mindennapi élet körében mozgó nyelvgyakorlatokat, rövid olvassmányokat, kérdéseket, fordítási gyakorlatokat nyújt; a második rész pedig az olvassmányanyagot foglalja magában s felöleli a finn föld, a finn nép és a finn szellem leglényegesebb vonásainak ismertető bemutatását. Ez ma a leghasználhatóbb ilyen nemű munka. Szükségünk lehet még e mellett egy finn társalgókönyvre is, így Aimo Lindberg könyvecskéjére: „Jokapäiväinen elämä — Das tägliche Leben“ (Helsinki, 1926). Ez ilyenféle tárgykörök szerint közöl fordulatokat, szólásokat, beszélgetésmintákat: a mindennapi élet, időtöltés és szórakozások, bevásárlások és megrendelések, látogatások, az élet szakaszai, utazás stb.

Ami a behatóbb finn tanulmányokhoz szükséges szótárakat illeti, itt mindenekelőtt Szinnyi József nagy Finn-magyar szótáráról kell megemlékeznünk, amely azonban már csak azért is, mert 1884-ben jelent meg, érezhető módon elavult, s modernebb szöveg olvasásánál már nem igazítja útba forgatóját. Ha azonban a régebbi finn népköltésbe akarunk behatolni, még mindig hasznát vehetjük ennek az úttörő munkának, amely folytatásra, sajnos, azóta sem talált. Modern finn szöveg — még pedig mind szépirodalmi, mind tudományos szöveg — olvasására csak finn-német szótárak állnak rendelkezésünkre (Pekka Katara: *Finnisch-deutsches Wörterbuch — Suomalais-saksalainen sanakirja*, Porvoo, 1925). A Finnországba vetődött magyar az első időkben jó hasznát veheti Weöres Gyula helsinki magyar lektor kis magyar- finn zsebszótárának, amely minden hibája mellett a gyakorlati célnak elég jól megfelel.

A finn szellemiségbe bevezető könyvek magyar nyelven is szép számmal találhatók. Csak a legújabbak közül említek meg itt egy-néhányat. Bán Aladárnak a Szent István Könyvek sorozatában megjelent A finn nemzeti irodalom története c. könyve külön tárgyalja az irodalmat és a népköltést, s amannak körén belül a finn nyelvű irodalom mellett szól a svéd nyelvűről is. Ma már persze e mellett a könyvecske mellett néhány újabb finn nyelvű összefoglalást is át kell lapoznia annak, aki a finn irodalom jelenségeiben tájékozódni akar. Ilyen pl. Tarkiainen könyve, a Suomalaisen kirjallisuuden historia (Helsinki, 1934) című, vagy a fiatal finn folklorkutatónak, Martti Haavio-nak könyve: Suomalaisen muinaisrunouden maailma (Porvoo-Helsinki, 1935). Gróf Teleki Pál szerkesztésében 1928-ban jelent meg egy összefoglaló könyv északi testvéreinkről „Finnek, észtek“ címmel (Budapest). Ennek érdeme

abban van, hogy szakszerű felvilágosítást ad az érdeklődőnek a finn élet sokféle megnyilatkozásáról, minthogy legtöbb esetben a kérdésnek olyan szakembereit szólaltatja meg, akik szemtől-szembe látták a finn viszonyokat. Hiányossága, hogy nem tud egységes képet adni a finn életéről, hanem csak egymás mellé sorolt képeket, nem egyszer száraz kivonatnak ható felsorolásokat nyújt. Kodolányi János hangulatos útirajzának („Suomi, a csend országa“, Budapest, 1937) jelentőségét abban látjuk, hogy a finn szellemi és társadalmi élet egyes vonásainak megkapó rajzával a magyar olvasók széles rétegeihez közel hozta s egyáltalában időszerűvé tette a finn kérdést, a finn életalakítás behatóbb megismerésének vágyát, s úgy állította be nyelvrokonainkat, mint akikhez főképp a szociális kérdésekben tanulni járhatunk. Zsirai Miklós „Finn-ugor rokonságunk“ című nagy könyvében tekintélyes helyet szentel a finn viszonyok ismertetésének, s megbízható, rokonszenves képet fest északi rokonaink történetéről, szellemi és anyagi életéről.¹ Mint legújabb ilyenemű összefoglalást legyen szabad megemlítenem végül saját kis munkámat („Finnország“), ahol arra igyekeztem, hogy ne száraz adathalmazzal fárasszam az olvasót, hanem a finn élet és történelem leglényegesebb és legjellemzőbb mozzanatait vonultassam el a magyar közönség előtt.²

Ami a finn irodalmi művek magyar nyelvű megszólaltatását illeti, nagy hiányok vádolnak minket s a mulasztások pótlása elsősorban a Finnországot járó magyar diákokra hárul. Nagy reményekre jogosító kezdeményezések ugyan vannak e téren. Van már régóta magyar Kalevalánk — Vikár Béla kitűnő átültetésében, — amelyről a finnek is megállapították, hogy az összes fordítások közül legjobban megközelelti az eredeti minden nyelvi szépségét. De itt aztán meg is állottunk. Időnként lefordítottunk ugyan néhány költeményt és novellát, egykét regényt és drámai alkotást, de mi ez a ránk váró feladatok özönéhez képest! Ott van — hogy csak egyet említsek — a régebbi finn irodalomnak a Kalevalával szinte egyértékű, a maga nemében páratlan alkotása, a tragikus sorsú nagy finn költőnek, Alexis Kivi-nek klasszikus becsű regénye, „A hét testvér“. A magyar szellemnek nem csekély vesztesége, hogy a finn életnek ezt az utolérhetetlen ábrázolását, amely annyi mély gyökerű hasonlóságot mutat a sajátos magyar étellel, közönségünk nem olvashatja magyar nyelven. Még német nyelven sem áll megbízható fordítás művelt rétegeink rendelkezésére, mert a német szöveg vagy pontatlan, vagy egyenesen hiányos, t. i. a fordító éppen a legtöbbszörösebb nyelven írt részleteket hagyta el a nyelvi nehézségek miatt. Az olasz fordítás tudunkkal most készül: Pavolini professor, a Kalevala olasz fordítója, néhány évvel ezelőtt megkezdte a Hét testvér olaszra fordítását; finn munkatársat is vett maga mellé erre a célra s a finn táj és nép jellegzetességeinek tanulmányozására külön finnországi tartózkodásra készül az érintetlen, a kultúra rohanó sodrától messzebb eső finn vidékeken. Ha az olaszok képesek erre, mennyivel inkább kötelességünk volna ez nekünk magyaroknak, s mennyire termékenyítőbb hatással lehetne egy ilyenemű nagyszabású átültetés a mi szellemi életünkre! E mellett azonban az újabb finn irodalommal is szorosabb kapcsolatokat kellene tartanunk. Örvendetes jelek mutatkoznak e téren újabban; Järventaus regényei iránt kezd pl. mutatkozni némi fordítói érdeklődés. De ebbe az érdeklődésbe a többi finn írókat is be kellene vonni. Igaz, a finnek sokkal

¹ Ismertetését l. Magyar Szemle, 1937, XXI. 228.

² Magyar Szemle Kincsestára 24. szám.

csendesebb, nyugalmasabb világot ábrázolnak műveikben, mint amilyenhez mi, az élet rohanásának szédületébe révült magyarok szokva vagyunk, de nem volna-e nyereség már az is, ha közönségünket a nyugodt szemlélődés, a kérdések higgadt taglalásának finn világába elvezethetnők?

Fontos volna az is, ha ifjaink már határozott célkitűzésekkel indulnának északi rokonaik földjére. De épp ily fontos, hogy a magyar szellem alkotásai, a magyar lélek minden rezdüllete ne elkésve, hanem azon frissen érkezzék el avatott tolmácsolás alakjában a finnekhez, ők ugyan előbbre vannak ezen a téren mi nálunk. Nemcsak Petőfit, Jókait, Gárdonyit olvassák a maguk nyelvén, hanem még Arany „Toldi“-ját, sőt legújabbán a „Toldi esté“-jét is élvezhetik Otto Manninen átültetésében, mely nagy együttérzésről, a magyar nép- és nyelvszellem és a finn népiség és nyelvszerkezet nagyszerű találkozásáról tanúskodik. De tervszerű munka itt is elkelne, hogy az újabb irodalomból a magyarság igazi értékei, a magyar gondolat jellegzetes képviselői jussanak el finn rokonainkhoz.

Ebből a szempontból is nagy munka vár a helsinki Magyar Intézetre, amelyet több irányban kellene kiépíteni és fejleszteni. Természetes feladata lehetne, hogy kidolgozza a finn-magyar művelődési kapcsolatok pontos teendőit, munkába állítsa a Finnországba küldendő magyar ifjakat épp úgy, mint a magyarság iránt érdeklődő finn egyetemi hallgatókat. Emezek segítségével irányíthatná a magyar művek finnre fordítását, míg amazokat a finn irodalmi alkotások magyarra ültetésének munkájára fogná be. A fordító tevékenységen kívül szervezné a tágabb értelemben vett ország- és népismertető munkát: munkálná a finn viszonyok magyarországi ismertetését s viszont a magyar ügyeknek hangos szócsövévé válnék finn földön. S nem utolsó mértékben gondoskodnék olyan módokról, amelyek a magyar közönség finn nyelvtanulását és a finnek magyar nyelvtanulását elősegíthetnék, akár csak a két nyelv sajátosságaihoz alkalmazott gyakorlati nyelvkönyvek szerkesztésével is. Így válnék a helsinki Magyar Intézet a magyar- finn szellemi kicserélődésnek és a két művelt-ség kölcsönös megtermékenyítésének munkaműhelyévé és melegágyává.

A FINN-MAGYAR DIÁKCSEREVISZONYBAN az eddigi gyakorlat az volt, hogy évenként mindössze egy magyar ifjú ment Finnországba finn ösztöndíjjal s egy finn diák jött magyar földre magyar ösztöndíjjal. Mi leginkább finnugor nyelvészt küldünk ki finn tanulmányútra, olykor erdészettel foglalkozó diákot. Ezenkívül a magyar és finn evangélikus egyházak közt is fennáll bizonyos csereviszony: évenként két magyar evangélikus teológus megy Finnországba, hogy ott a finn teológusok internátusában bentlakó növendékként élje bele magát a finn hitéletbe. Helyébe két finn teológus, illetőleg lelkész jön magyarországi tanulmányútra. Reméljük, a finn-magyar művelődési egyezmény elveinek kidolgozása és megvalósítása nyomán az állami ösztöndíjak száma emelkedni fog s évenként nem egy, hanem több magyar diák is ellátogathat északi testvéreink földjére. Mert ott nemcsak finnugor nyelvészetet s nem is csupán modern erdőgazdál-

kodást lehet tanulni, hanem beható és rendszeres tanulmányozás tárgyává kellene tennünk a finn folklor-kutatást, a finn történelmet, a társadalmi kérdések finn rendezését, a nemzetiségi kérdés finnországi alakulását, a finn népegészségügyi berendezéseket — hogy csak néhány fontos kérdést említsék.

Egyszóval ma már túl kellene jutnunk azon a kezdetleges és avult állásponton, amely csak nyelvészeti szempontból tartja érdemesnek és gyümölcsözőnek Finnország meglátogatását. Ma már ott tarthatunk, hogy a finn-magyar nyelvrokonság távolabbi kihatásait is mérlegeljük, az általánosabb műveltségi kapcsolatok kiépítésére kínálkozó alkalmakat kihasználjuk s minden erőnkkel azon munkálkodjunk, hogy a két egy töből hajtott s az európai népek áradatában egyformán magára maradt, ellenséges szomszédok és fajok tengerében hanyódo rokon népek, a magyar és a finn között a már kétségtelenül megbizonyított nyelvi rokonságon és a valószínűvé tett faji testvériségen túl a lehetőségként fennálló lelki rokonságot is valóra váltsuk. Ez pedig másként nem lehetséges, mint a gyakori és beható szellemi érintkezés útján, mert csak így ébredhetünk tudatára azoknak a szellemi alapsajátosságoknak, amelyek faji alkatunk és nyelvszerkezetünk rokon voltában gyökerezvén, a magyart a finnhez kapcsolják, őket a világ minden más népétől megkülönböztetik s csak így fejthetjük tovább ezeket a lelki szálakat addig a pontig, ahol a két nép igazi, őszinte, erős barátsága létre jöhet.

Nézzük először a finn nyelvtudományt — magyar szemmel!

Itt mindenekelőtt igen sokat tanulhatunk annak és a vele rokon folklor-kutatás pompás szervezettségéből. Példás tervszerűséggel gondoskodnak a finnek a tudós utánpótlásról s arról, hogy minden téren, minden részletkérdésben legyen legalább egy szakemberük. A kiválasztás már az egyetemen megkezdődik: ha valamelyik hallgatóban komoly törekvés és érdeklődés mutatkozik valamilyen kérdés iránt, azt felkarolják, doktori értekezésének nyugodt megírása végett havi fizetés-számba menő ösztöndíjat utalnak ki részére, doktori értekezésének, tudományos kutatásainak közzétételére újabb ösztöndíjjal segítik, külföldi tanulmányutakra küldik ki, tudományos kérdések kidolgozásával bízzák meg, magas havi fizetéssel. A Finnugor Társaság pontosan kidolgozott nagyszabású munkaterv szerint működik s ez a munkaterv kiterjed nyelvi gyűjtésekre, gyűjtemények feldolgozására és azok közzétételére. Setalä kezdeményezéséből nagyszabású intézet alakult egy nagy finnugor összehasonlító szótár megszerkesztésére. Valósággal külön tudományos hivatal ez, amelyben fiatal szakemberek dolgoznak állandó alkalmazottakként. Az egyik például a magyar szakértő, aki a magyar nyelven megjelent s odagyűjtött közleményeket dolgozza fel a szótár céljaira. A munkálatokat jelenleg irányító tanár, Toivonen egyéni kutatásai eredményét is közli időnként az intézettel s útbaigazításokat ad a munkatársaknak a kutatás menetére. Ez az intézet az ú. n. „Soumen suku“, azaz „Finn rokonság.., amely a Finn Irodalmi Társaság épületében van elhelyezve. Ugyanitt működik a „Sanakirjasäätiö.., a Szótáralapítvány központi intézete. Ez a finn népnyelv hatalmas szótárához gyűjti az adatokat s már a szótárrá

szerkesztés munkáját is megkezdte. Hatalmas, mintaszerű, nekünk magyaroknak különösen sok tanulságot nyújtó szervezete külön tanulmányozást érdemel.¹

A folklor-kutatás is óriási arányokat ölt Finnországban. Egyfelől a finn folkloristák egy nagy nemzetközi kiadványsorozatot adnak közre, másfelől a finn népköltés kincseit gyűjtik nagy felkészültséggel és adják ki hatalmas kötetekben. Oly óriási munkával van itt dolgunk, amelyről némi fogalmat alkothatunk magunknak abból a tényből, ha meggondoljuk, hogy egyetlenegy ilyen gyűjtő, Samuli Paulaharju annyi anyagot gyűjtött egymagában, hogy mellette Lonnot óriási népköltési gyűjtése is eltöprel. Hol vagyunk mi mindettől!

S a finn történelem mennyi tanulsággal lehetne számunkra! Finnország két hatalom közé volt és van ma is ékelve, a svéd és az orosz közé, mint ahogy minket a germán és szláv terjeszkedés fenyeget állandóan összeroppantással. Ott a germán hódítás a svéd uralom képében nehezedett századokon keresztül az országra s nem az erőszakos hódítás, leigázás barbárságával jött, mint később az orosz veszedelem, hanem a műveltségi magasabbrendűség csillogásával ejtette meg a finneket. Történelmüknek úgyszólván első kezdetei óta a svéd-germán szellem vazallusaként sínylődött a finn gondolat egész a legújabb időkig, mint ahogyan mi is a legsajátosabb szellemi életformáinkat sorvadni hagytuk századokon keresztül a német műveltséghez való idomulás kedvéért. A germán hódítás nálunk is, északi testvéreink földjén is a művelődés csillogó mezében lepi meg a gyanútlan szomszédot, reakényszeríti a maga sajátos életformáját. Így az idegen nép lassan a germán szellemiség hordozójává válik. Nagyon-nagyon gondolkodóba ejthet minket magyarokat is a finnországi svéd kérdés legújabb fordulata. Azok a finn származású hivatalnok-előkelőségek t. i., akik a svéd műveltséget századokon keresztül magukba szívták, ma már nemcsak hogy a finn kultúrával állnak szemben érzéketlenül sőt ellenségesen, hanem egy hirtelen fordulattal svéd fajú kisebbségnek nyilvánították magukat s a saját finn fajtájuk és a saját finn hazájuk ellen a svéd fajú parasztjövevényekkel és a nagy Svédországgal szövetkeznek.

A finn szociális életberendezés talán még ennél is több és értéke-
sebb tanulságot nyújthat nekünk magyaroknak. A túlzott és mester-
séges társadalmi különbségek, a társadalmi osztályok gögös egymás fölé
emelkedése, minek áldatlan hatását mi magyarok annyira érezzük,
finn földön elvesztette jelentőségét. Ott minden előszobázás, teke-
tóriázás, ceremóniázás nélkül bármely közönséges halandó bejuthat
az államtitkárhoz vagy akár a miniszterhez. Ott az ember nem hátbor-
zongással lép be egy-egy hivatali helyiségbe, hogy ügyes-bajos dolgát
elintézzé, hanem örömmel megy oda, mert tudja, hogy a hivatalnak
minden alkalmazottja udvariassággal és előzékenységgel igyekszik
nem még jobban összebonyolítani, hanem valóban elintézni ügyét.
Ott az egyetemi tanárt és a kisgazdálkodót nem tudná az ember egy-
mástól megkülönböztetni társadalmi viselkedésük külsőségeiből; mind-

¹ Bővebbet 1. tanulmányomban: A népnyelv ügye Finnországban. Bp. Szemle, 1937 szept.

kettőt a legnagyobb egyszerűség és természetesség jellemzi minden életviszonylatban. A vagyoneeloszlás sem mutat ott olyan óriási kilengéseket, mint nálunk. Nem ismerik a nyomort, de nincsenek édig érő vagyonalmozók sem. A közszükségleti cikkek hihetetlenül olcsók — a cukor például feleannyiba kerül, mint nálunk, holott a finn földön sem cukorrépa nem terem, sem cukorgyárak nem füstölögnek, — viszont az igazán luxus-cikkeket, valamint a nagyobb jövedelmeket és vagyonokat aránytalanul magas adókulcs szerint kíméletlenül megadóztatják. Ott meg tudták és meg merték oldani a földkérdést: földhöz juttatták a finn nép óriási nagy tömegeit és senki sem kapaszkodott görcsösen abba a már többszörösen megcáfolt gazdasági tételbe, hogy a nagybirtok már csak azért is fenntartandó, mert az többet hoz, mint az elaprózott kisbirtokrendszer. Sőt számszerű finn kimutatások vannak arról, hogy a kisbirtok gazdálkodása még hozadék dolgában is sokkal előnyösebb, mint a nagybirtokrendszer, nem is beszélve a tömegnyomor enyhüléséről, a nép anyagi, erkölcsi és szellemi színvonalának emelkedéséről.

A HELSINKII EGYETEMRE nagyon egyszerű a beiratkozás. Egy kisebb összegű beiratkozási díj ellenében akár harminc esztendeig látogathatjuk az egyetemet. Tandíj nincs s ez áll nemcsak a finnországi hallgatókra, hanem a külföldi diákokra is.

A finn egyetemi hallgatók bajtársi szervezetekbe, ú. n. osakuntákba tömörülnek, de nem fakultások szerint, mint nálunk, hanem az ország egyes vidékei szerint. Így van „Keskisuomalainen osakunta“, „Satakuntalainen osakunta“, „Varsinaissuomalainen osakunta“ stb. Minden finn hallgató köteles az egyetemi szabályzat értelmében valamelyik — még pedig a születési, illetőleg lakóhelye szerint illetékes — osakuntába belépni, a félvényként esedékes tagdíjat megfizetni s az osakunta társadalmi és szellemi életében részt venni. Egyes osakuntáknak hatalmas diákházaik vannak. A földszintes helyiségeket üzlet, mozi, kávéház stb. céljaira bérbeadják, a többit a maguk használatára rendezik be. Egy-egy ilyen diákházban van játékterem, társalgószoba, olvasó, külön női társalgó, szép nagy díszterem, illetőleg tánchelyiség. Az osakunta meghatározott időszakokban ünnepélyes keretek között összejöveteleket rendez — a diákok választotta felügyelő tanár, inspektor részvételével. A kedélyesen kávézó társaság előtt rendszeren egy osakunta-tag vagy valamely vendég ad elő egy-egy tudományos vagy társadalmi kérdésről. A komolyabb program s a barátságos eszmecsere lezajlása után rendszeren mélyen az éjszakába benyúló tánc következik, amelynek bensőséges hangulata, finom szépsége, andalító ritmusa az ott járt idegennek felejthetetlen élményként íródik szívébe.

Egy-egy osakunta kebelében külön körök is alakulnak, köztük legfontosabb a „lukupiiri“, az olvasókör. Az önművelésnek, a játékos ismeretszerzésnek, a nagy éleleteszményekbe való tevékeny bekapcsolódásnak s a nemes szórakozásnak alkalmi ez olvasókörök összejöveteliei. Egy alkalommal Linkomies professzor házában voltam vendége egy ilyen olvasóköri összejövetelnek. A magyar vendég tiszteletére a háziasszony mondott kedves köszöntőt, a kör tagjai szavaltak Petőfiből,

zongoráztak, egy volt osakunta-tag — akkor a helsinki operaház tagja — énekelt s előzetes felkérésre én adtam elő egy magyar kérdéstről. Széchenyi István írói elhivatását, nemzetgazdasági és művelődéspolitikai eszméit igyekeztem előttük megrajzolni. A hallgatók — eszményi hevületű fiatal leánykák és fiatal fiúk — áhítattal szívtak magukba minden szót s szemük mélybe néző tüzeből láttam, hogy képzeletük már ott száguld a magyar rónán, a szerencsétlen, kifosztott, magára hagyott rokon nép körében.

Az osakunták komoly munkát végeznek nemcsak befelé, hanem kifelé is a finn népért. Felvilágosító, ismeretterjesztő előadásokat, tanfolyamokat szerveznek a vidéken, részt vesznek a népnyelv és a népi műveltség kallódó kincseinek gyűjtésében, megmentésében. Nem utolsó dolog, hogy az egyetemi hallgatók néprajzi gyűjtése vetette meg alapját a finn nemzeti múzeum mai gazdag néprajzi osztályának. A népnyelvi szótár gyűjtőmunkálataiba is tevékenyen bekapcsolódtak és ma külön helyiségben vannak elhelyezve az osakunták gyűjtötte népi szólásmódok s finn Szótáralapítvány intézetében. Néprajzi kutatásokat is végeznek s kutatásaik eredményét jelentős kiadványokban teszik közzé.

A külföldi hallgatót nem kötelezi az egyetemi szabályzat osakuntába való belépésre, de minden magyar diáknak csak ajánlhatjuk, hogy vegyen részt rendszeresen annak belső életében. Legjobban talán a „Keski-suomalainen osakuntát“ tudnám ajánlani — bár a többiek magyarbarátsága is kétségtelen, — de itt a magyar hallgatók felkarolásának már hagyományai vannak. A magyar diák az osakunta életén keresztül nemcsak a finn művelt ifjúság eszmevilágát, életmódját és világfelfogását fogja közvetlen közlőként látni és együttélni, hanem sokféle alkalma lesz a magyar gondolat terjesztésére. Eszmececerék, magyar tárgyú előadások, egyetemi ifjúsági lapok hasábjai mindmegannyi önként kínálgató alkalom arra, hogy a magyarság sorsdöntő kérdéseit Finnország jövőjéről vezetőrétege előtt megszólaltassuk.

HA EGYSZER már a nyelvi nehézségeket sikerült legyőznie, könnyen járhatóvá válik a magyar ember számára a finn-magyar szellemi kicserélődés útja. Sokan talán még ma is abban a téves hitben élnek nálunk, hogy ebben a kicserélésben csak mi adhatunk, a finnek csak kaphatnak. Én másról győződtem meg. Úgy látom, hogy bár kétségtelenül adunk mi is értékes indításokat a finn szellem kibontakozására, nekünk mégis elsősorban tanulni kell járnunk északi rokonainkhoz. Tanulni azt a finn nyelvet, amely a maga tiszta szerkezetével és eredeti összetételével, tősgyökeres sajátosságaival és kicsiszolt művésziességével a mi veszedelembé jutott, idegen járomba kényszerített anyanyelvünk iránt való kötelességre eszméltet; tanulni azt a finn életformát, amely a szociális igazságosság útjára térve, két ellenséges népi tenger hullámverései közt is életrevaló és értékes fajtanak bizonyította be a világ előtt ezt a maroknyi népet; tanulni az egyéni érték megbecsülését, a népért való önfeláldozó dolgozás parancsát s kiépíteni egyéni barátságkötések hídján két nép őszinte, erős, áldozatokra is kész barátságát.

PAPP ISTVÁN